

OD
GORENJOGA
SENIKA
DO
SLOVENSKE
VESI
str. 2

LEJPA PESEM -
DUPLIČNA
MOLITEV
str. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. aprila 1998 ✻ Leto VIII, št. 7

"Obsojeni na prijateljstvo"

Po plodnih šestih letih se je poslovil prvi veleposlanik R Slovenije v Budimpešti. *Ferenc Hajós* se je konec marca v Monoštru srečal s predstavniki slovenskih organizacij na Madžarskem.

Poslovnega srečanja se je udeležil tudi župan Monoštra, Károly Bauer. Ob tej priliki smo se pogovarjali z gospodom Hajósem. "Prišel sem kot predstavnik nove države, prvi slovenski veleposlanik na Madžarskem. Velike naloge so bile pred mano, pred slovenskim veleposlaništvom. Najpomembnejša je bila, da v zavest madžarske javnosti spravimo, da imajo pomembnega sosedo, novo državo, ki je niso poznali."

- Začeli ste skoraj iz ničle. Morali ste zagotoviti tehnične pogoje delovanja veleposlaništva, morali ste vzpostaviti prve stike z madžarskimi politiki, z madžarsko javnostjo. Ali vam je pri tem pomagalo, da ste Madžar iz Prekmurja? So vas drugače sprejeli, kot če bi bili Slovenec?

"Vsekakor je večkrat bilo izraženo, da izjemno cenijo gesto slovenske vlade, da je kot novega veleposlanika v sosednjo Madžarsko poslala pripadnika madžarske narodnosti. Toda mislim, da samo zaradi tega postopek ni bil drugačen. Mislim, da bi in to je zelo pomembno - bil vsak slovenski veleposlanik na Madžarskem sprejet zelo lepo. Kot dokaz naj povem, da sem se včeraj poslavljaj od predsednika Društva mad-

Ferenc Hajós na poslovilnem obisku v Monoštru

žarskih pisateljev, Béle Pomogácsa. Pogovarjala sva se ravno o teh zadevah in mi je rekel: *Veš, pravzaprav ni problemov, Madžari in Slovenci smo obsojeni na prijateljstvo.*"

- V teh letih se je podpisalo ničkoliko sporazumov, bilo je ogromno obiskov z obeh strani... Kako to izgleda v luči številke?

"Številke je res veliko. Sporazumov je več kot štiri-deset. Pravzaprav bi lahko rekel, da smo med Madžarsko in Slovenijo uredili pravne odnose. Imamo vrsto zelo pomembnih sporazumov. Slovenija ima samo z Madžarsko Sporazum o prijateljstvu, to je temeljna pogodba. Ima izredno dober sporazum o varstvu manjšin. Nedavno smo podpisali

sporazum o železniški povezavi in mislim, da ni nepomembno omeniti, da smo lani jeseni podpisali, da bomo mejo prehajali z osebnimi izkaznicami, kar je izjemnega pomena za obe manjšini.

Razen tega so tudi politični odnosi med državama časno moram povedati, da je tudi tam dosežen izjemen napredek. Ko sem prišel, je bila blagovna menjava med Slovenijo in Madžarsko približno 100 milijonov dolarjev, lani smo presegli 400 milijonov dolarjev. S tem se še ne smemo zadovoljiti. Jaz vedno trdim, da bi med našima državama morala

biti menjava 1 milijarda dolarjev.

Kar je po mojem zdaj najvažnejše, je vprašanje infrastrukturnih povezav, te niso dobre. Železnica je na dobri poti, da se uredi. Upam, da bo res l. 2000. Z avtocesto so pa težave, je pa ta vitalnega pomena zlasti za nas v Sloveniji."

- Nekaj bolj osebnih vprašanj. Ste bili doyen kluba madžarsko govorečih veleposlanikov. Ali ste diplomati tudi med sabo tako "diplomatski"?

"Bil sem leto pa pol doyen kluba madžarsko govorečih veleposlanikov. Na zadnje nas je bilo 17, od približno 80-ih, koliko jih je v Budimpešti. Doyen je položaj veleposlanika. Veleposlaniki se ne cenijo

po tem, katero državo predstavljajo, ampak po času, kdaj kdo preda akreditivne predsedniku republike. Po tem času sem jaz avtomatično prišel na ta "položaj". Pred mano je bil Finec, potem je bil Bolgar, Poljak, potem sem prišel jaz. Za mano je zdaj švedski veleposlanik. To je imeniten, bi rekel eminenten klub, vsi so želeli priti vanj, zaradi tega, ker daje veliko prednost, če poznaš jezik države gostiteljice. Recimo ta klub je lahko povabil predsednika R Madžarske, predsednika vlade, zunanjega ministra, kateregakoli z "vrha" madžarske države. Vedno so z zadovoljstvom in veseljem prišli. To je bila velika prednost, da smo se lahko z njimi pogovarjali in izmenjali izkušnje. To je za diplomata izjemno koristno.

Kar se tiče odnosov med veleposlaniki, to je pa vprašanje čisto osebnega odnosa. Jaz sem zelo ponosen, da sem bil ne samo z madžarsko govorečimi veleposlaniki, ampak tako rekoč z vsemi veleposlaniki res v prijateljskih odnosih. To se je videlo tudi ob moji poslovitvi, ko so vsi bili tam."

- Kako naprej? Preden ste šli za veleposlanika, ste delali kot pravnik. Čeprav zdaj greste v pokoj, se boste kaj angažirali na tem področju? Kaj pa narodnostno življenje?

"Grem domov v Lendavo. Bil sem sodnik v Lendavi,

(se nadaljuje na 2. strani)

Od Gorenjoga Senika do Slovenske vesi

Predsedstvo (elnökség) Slovenske zveze je letošnji prvi dajlejš držalo 23. marčusa. Za glavno temo smo meli pripraviti program za Porabske dneve. Zatau so bili eške pozvani predsednik Državne slovenske samouprave pa vodje kulturni skupin.

Naš cilj je, da bi vse več lüstva aktivno sodelovalo v programi pa vse več prišlo za publiko z oba kraja meje. Zatau de Zveza 31. majuša (v nedelo) granico tū dala opreiti med Verico-Čepinci. Tak mislimo, ka gnes vsakši mali stopaj moramo vōponūcati, naj porabska rejč nazaj dobi tisto vrejdnost, ka je mejla gdasvejta. Mujs moramo do-segniti, ka je nej tau sramota, če Slovenci slovenski gučimo, liki tau, če ne gučimo. Radi bi bili, če bi tak deca kak mladina, tak moški kak ženske, tak starejši kak mladi najšli zase program v tej dnevaj.

Porabske dneve mo meli 30. pa 31. majuša. Od Gorenjoga Senika do Slovenske vesi v vsakši vasnici škemmo organizirati nikšen program. 30. (v soboto) smo na Gorenjom Seniki želeli meti mlašeči kulturni program za porabsko deco. Pozvali bi števanski mlašeči pevski zbor, seničke lutkarje, plesalce, glasbeno šaulo pa druge skupine iz tisti šaul v Sloveniji, s sterimi te dve šaule sodelujeta (Kuzma, Prosenjakovci, Šalovci, Genterovci). Samo ka je že (skur) gvūšno, ka de senička šaula glij v tej dnevaj mejla izlet po Sloveniji. Brezi nji pa ne ide. Dapa, če bi der-Baug ne daj - dūjn doma bili v

taum časi, te omenjene šaule goraziščemo.

Na Dolenjom Seniki 30. majuša organiziramo športni program. Za mlade futboliste spravimo futboliste iz Prekmurja. Vejmo, ka gnesden že ženske tū rade brsajo labdo. Zatau do se leko brsale gorenjeseničke pa slovenčarske deklina, stere se že dobro poznajo na igrišči. Če so že Porabski dnevi, bi dobro bilau, če bi vsakša porabska ves nikak nota bila v programi. Zatau smo si zbrodili v program dati kmečke igre (nēpi jātēkok). V vsakšoj vesi smo prosili nekakoga, steri vkūspravi eno ekipo (csapat), 3 moške pa 3 ženske. Zvōn nji do se ške špilali mladi iz Čepinec pa Martinja. Sto se na tē igre zglesi, najbaukše, če de neprestano pomagō doma pri paverskom deli. Mislim, ka de se mladina te den zavolē leko gibala, veselila. Zatau do tū meli priliko, ka pokažejo svojo znanje. **31. majuša, v nedelo** zazranka de gospaud **Štefan Tóth** v slovenskoj pa vogrskoj rejči **slūžō mešo v Sakalovci**. Mešo gorenjosenički pevski zbor Avgust Pavel polepša s svojimi cerkvenimi pesmi. Na orgle de je sprvajo gospaud Ciril Kozar iz Martinja. **Kulturni program mo popod-neva meli v Slovenskoj vesi.** Tak smo se odlaučili, ka od letos naprej razvrstimo kulturne skupine. Vūpamo, ka nikomi nede žau, če vsakšo leto ne staupi gora na tej dnevaj. Tak mislimo, ka kulturnim skupinam tū dobro spad-ne, če do dar-dar brezi brig leko med publikov. Etak mo

letos na kulturnom programi samo folklorne skupine meli, tau do senički pa sakalovski plesalci, hrvaška folklor iz Zelezne županije, folklor iz Beltinec pa še ena iz Slovenije. Vsakša skupina v 20 minutaj leko notapokaže svoje plese. Na konci programa de špilo ansambel, v šterom špilajo poslanci slovenskoga parlamenta. Na srečo so v tej dnevaj risauski svetki, etak nam v ponejlek nej trbej titi v slūžbo. Zatok pa Porabske dneve leko zaključimo z veselico, gde de špilo ansambel iz Slovenije.

Vūpamo, ka se dobro posreči vse v tej dnevaj, vi te se pa lepau leko meli. Slovenska zveza je 1994. leta ustanovila priznanje "Za Porabje". Tau priznanje leko dobijo tisti, steri dugo lejt aktivno delajo za porabske Slovence. Predsedstvo vsakšo leto dva aktivista leko nagradi. Kak vsakšo leto, zdaj se je tū težko odlaučiti, sto bi bijo najbolje vrejden na tau. Zgučali smo se, ka mo si do slejdnjoga dajlejša eške premišlaval o tom. Tau leko vejmo vsi, sto so dobili že v štiri lejtaj: g. Geza Bačić, pokojni g. Andraž Čabai, Irena Barber, Irena Pavlič, Vera Gašpar, Laci Korpič, Erika Glanz, Marija Kozar.

Vūpam, ka je **Katedra za slovenski gezik** na Visoki šauli tū zadovolna s predsedstvom. Zdaj, gda je Zveza zavolo zidanja s pejnazi tū v velkoj stiski, smo nikak dūn vōsprešali **150.000 forintov** na njijve **Mednarodne slavistične dneve**. Želimo njim uspešno prireditve.

K. Fodor

(nadaljevanje s 1. strani)

svoj poklic sem imel vedno rad. Dobro veste, da sem se že prej ukvarjal z manjšinskimi zadevami, zlasti s pravno zaščito manjšin. Na tem področju sem veliko delal v slovenski ustavni komisiji. Dobro pa veste, da s porabskimi Slovenci nisem navezal stikov šele kot veleposlanik. Imel sem že od prej zelo tesne, prijateljske vezi.

Zdaj, ko se vrnem domov, mislim, da ta pokoj ne bo takšen, da bi samo počival. Seveda najprej sem potreben malo počitka. Razmišljam o tem, da bom moje zveze in moje znanje, ki sem ga pridobil v šestih letih mojega mandata kot veleposlanik, skušal uporabiti za nadaljnji razvoj slovensko-madžarskih odnosov, seveda tudi v korist manjšin. V posebno veselje mi bo, če bom lahko prišel na otvoritev Kulturnega centra v Monošter.

- Bralce ponavadi zelo zanima, kaj se dogaja za kulisami. Ali imate kakšno veselo ali šaljivo zgodbo s kakšnim znanim madžarskim politikom?

"Najraje bi povedal moj prvi vtis ob predaji akreditivov. Kot veste, sem pač prvič bil v diplomaciji in sem takoj bil imenovan kot veleposlanik Slovenije v Budimpešti. Je normal-

no, da sem z določeno tesnobo stopil pred predsednika R. Madžarske, dr. Árpáda Göncza in mu predal poverilna pisma našega predsednika M. Kučana. Običaj je, da po predaji predsednik povabi veleposlanika na desetminutni razgovor v svojo pisarno. Tudi tu je predpisan protokol. Predsednik Göncz me je takrat vprašal: "Gospod veleposlanik, ali vztrajate, da vas tituliram z ekselenco?" Namreč to je običajno, veleposlaniku gre ta titula. Jaz sem predsedniku odgovoril: "Gospod predsednik, lepo vas prosim, usmilit se me. Jaz sem sem prišel služiti slovensko-madžarskemu prijateljstvu. Če boste opustili besedo ekselenca, bo to zame velika čast." To je on sprejel z velikim zadovoljstvom, rekel mi je: "No, tega sem vesel! Zdaj pa pustiva ta protokol, od zdaj naprej sva "ti" in kadar hočeš, lahko prideš k meni. Jaz sem velik prijatelj Slovenije in ti bom v vsem na razpolago."

To je bil eden najprijetnejših dogodkov v teh prvih dneh in mislim sploh, odkar sem v Budimpešti."

Nova slovenska veleposlanica gospa Ida Močivnik bo predala poverilna pisma predsednika M. Kučana madžarskemu predsedniku v prvih dneh aprila.

M. Sukić

Od 8. januara 1998 leko poslušate SLOVENSKE ODDAJE

RADIA GYŐR

vsikšo nedelo od 8.30 do 9.00 vōre na UKV (URH Kossuth Rádió)

pa na srednjom vali (stari Petőfi Rádió)

vsikši ponedjlek od 21.30 do 21.55 vōre na srejdnjom vali (stari Petőfi Rádió).

V ponedjlek leko čūjete slovenski program kauli Debrecena, Miskolca, Nyíregyháze, Pécsa, Szegeda i Szolnoka tō.

Tudi občina Puconci pripravlja sporazum

Svetniki občine Puconci so uspešno opravili prvo obravnavo sporazuma o sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem. Glede na dosedanje stike občine Puconci s porabskimi Slovenci je takšna odločitev pravzaprav pričakovana. Tako so v tej gorički občini že pred leti začeli sodelovati v KZ Pannonka - Sadjarstvo Puconci, nato vaščani Salamenec pri pomoči in pripravah na "borovo gostūvanje" v porabskih vaseh, pa gasilci Poznanovec in Lemerja z gasilskimi društvi onstran madžarsko-slovenske meje, pa sodelovanje osnovne šole Puconci in turistične kmetije Tremlin iz Bokrač pri izvedbi programa šole v naravi za šolarje iz Porabja. Vsemu temu razvejanemu povezovanju je tako normalno sledil še sporazum.

Sporazum je po bistvenih vsebinskih poudarkih podoben tistemu, ki sta ga pred tedni podpisali Zveza Slovencev in Mestna občina Murska Sobota. Občani puconske občine naj bi po svojih močeh prispevali svoj delež k ohranitvi nacionalne zavesti porabskih Slovencev, spodbujali stike na gospodarskem (posebej v sadjarstvu), kulturnem in na drugih področjih ter pospeševali stike Slovencev na Madžarskem z matično domovino Slovenijo in občani puconske občine. Se posebej dragocene pa so obveznosti o nadaljnjem sodelovanju z osnovno šolo Puconci, sadjarji, gasilskimi in kulturnimi društvi, ki bodo tako tudi v prihodnjih letih predstavljali pomembno oporo Slovincem v Porabju

pri izpopolnjevanju slovenskega maternega jezika, pri bogatejšem kulturnem življenju narodne skupnosti ter izboljšanju sodelovanja ljudi ob slovensko-madžarski meji.

Dokument govori tudi o podpori občine Puconci pri ustanovitvi slovenskega radia v Monoštru in izgradnji Informacijsko-kulturnega centra, pa tudi o potrebi novega mejnega prehoda Čepinci-Verica (Kétyölgy) za boljšo povezanost ljudi ob meji in izboljšanje gospodarskega razvoja.

Konec meseca aprila bosta tako vodstvo Zveze Slovencev in župan občine Puconci podpisala nov sporazum o sodelovanju.

G.B.

Štenjé

NAJBAUGŠI SLOVENSKI ROMAN

Največji pisateu med romantiko i realizmom je biu Ivan Tavčar (1851-1923). Naraudo se je paulek Škofje Loke v pavarsoj držini. V Beči se je vönavčo za fiškališa. Malo cajta je delo kak fiškališ, po tistom je grato politik. Biu je deželni in državni poslanec (képviselő), po tistom pa žipan Ljubljane. Petdeset lejt je piso novele i romane (regény). Najbole erične Tavčarove knjige so: *Med gorami*, *Grajski pisar*, *Cvetje v jeseni* i *Visoška kronika*.

V knjigaj *Cvetje v jeseni* pripovejda Tavčar o tome, ka se eden fiškališ zalubi v paversko deklino, da pa go prosi za ženo, ona margé od sreče. In knjigaj je eške dojspisano, kak živijo pavri, kak delajo, kakše svetke majo.

V knjigaj *Visoška kronika* (najbaugšom slovenskom

romani) piše pisateu tak, liki če bi un sam tō tam biu, pa bi vse vido, ka se dogaja - v 17. stoletji. Tak je dojspiso „Božjo saudbo“, tau, ka so edno dek-

lino poslali nut v glopko vodau, pa so gledali, če se zalagé ali nej - če je čaralica ali nej. Pojep, šteri go je rad emo, go je rejšo v z vodé:

„Takrat je bilo, da sem tičal jaz ob bregu prav kot

bi imel na vsaki nogi težko železje in z mesta se niti premakniti nisem mogel. Takrat pa se je tudi zgodilo, da je brat Jurij v obleki in obutvi skočil v vodo - - Okrog njega je zavreščalo in visoko je zapljuskalo, da sem, ker sem tičal v bližini, prišel pod ploho in da sem bil moker skoraj ravnotako kakor on, ki je že plaval sredi vodovja. Parkrat se je pognal, pa je bil pri nji, ki se je bila sredi globočine zopet prikazala. Z močno roko se je je oklenil, z drugo pa je delal mogočne kroge, da sta bila prav kmalu pri kraju, kjer je bila voda plitva. Tu je postavil dekleta na mehko sipo in dejal:

- In sedaj, Agata, prosim te v imenu Boga, stopaj, da prideš živa iz vode!”

(odlomek)

Marija Kozar

Gostje iz Sombotela

Slovensko društvo v Budapešti je pa vküp prišlo 28. marciuša. Žau, nej nas je telko dosti bilau kak vsigdar. Istina, ka je zdaj že sprtulejt pa vsakši dé v gradec pa v gorice kopat. Na tau pomembno prireditiv bi pa leko več lüdi prišlo.

Goste smo meli iz Sombotela. Tau sta bila Marija Kozar Mukič pa Francek Mukič. Ona sta notri pokazala dve knjige, stere sta ona napisala. Marija nam je notri pokazala Etnografski slovar, steroga že poznamo, Francek pa učbenik slovenskega jezika.

Najprvin sta nam Mukičeva pripovedjala, ka sta do etigamau vse napisala. Prve knjige sta napisala vküper, drüge pa že poseba. Potejm sta povedala, kakšne plane mata, ka vse šče šteta napisati. Marija je na dugo gučala o etnografskom slovarji. Kak je tau knjigo napisala pa zakoj tau trbej. Povejda je, ka tū nej vse notri, zatau se te slovar šče leko dopuni. Tüdi nas, Slovence, ki živemo v Budapešti je prosila, če vejmo šče takšne reči, ka so nej notri, naj zapišemo. Ka ene knjige nikdar ne morejo biti takšne, ka je vse notri, vsikdar se najde šče kaj, ka trbej vcuj spisati. Marija je povedla, ka zdaj pripravla knjige, stere je prvin vöдавala Zveza južnih Slovanov. Tau je bila serija Etnografija južnih Slovanov na Madžarskem. V tej knjigaj smo tistoga ipa Slovenci, Hrvati in Srbi dobili mesto. Zdaj pa bomo mi sami meli takšno knjigo, tau baude knjiga Etnografija Slovencev na Madžarskem. Zatau de mejla takšen naslov (cim), ka Slovenci ne živijo samo v Porabji, živemo v dosti mestej na Vogrskom. Nas je tō prosila, naj napišemo kakšne šege smo ohranili, kakšne lüdske svetke šče držimo, ka šče kaj takšnega küjemo, kak so prvin doma mati ali stara mati küjali.

Potejm je Francek notri pokazo učbenik pa je pravo, kak ga je začno pisati. Zveza Slovencev na Madžarskem nam je poslala 20 učbenikov. Tak smo si leko knjige v roke vzeli, prelistali pa vidli, ka je dvojezična. Francek je povedo, kak se s tej knjig leko vči slovenski jezik. Mislim, te knjige nam baudejo sploj na hasek, najprvin pa tistim, šteri odijo na jezikovni tečaj pri našom družtvu. Knjige so dobre pa lejpe, vüpam se, ka je baudemo nücali. Francek je za(h)valo, da v Budapešti pejnaze spravimo za vöдавanje knjig pa kaj pomagamo. Za(h)valo se je Zvezi Slovencev na Madžarskem tō, da knjige vöдавlajo.

Poleg toga, da sta Mukičeva knjige notri pokazala, je biu govor šče o drugi stvarj tō. O Slovenskem kulturnem in informativnem centri, ka ga zdaj zidajo v Monoštri. Če tam baude radijska oddaja, tiste mi v Budapešti nemo slišali. Kak bi mi leko prišli do toga, ka bi mi tō radi čüli te oddaje.

Radi smo bili, ka sta Marija in Francek prišla k nam iz Sombotela. Tak vsakši vej, ka je Marija etnologinja in dela v Muzeji Savaria, Francek pa dela pri novinaj Vas Népe pa de vödjia slovenskega radijskega štüdjia v Varaši, gda se odpre kulturni center. Vüpamo se, da tau v jeseni baude.

Na tom srečanjji smo meli goste iz veleposlaništva Republike Slovenije tō. Bijo je naš gost gospod Mitja Močnik pooblaščeni minister, potejm gospod Edvard Kopušar z Zunanjega ministrstva iz Ljubljane, ki je začasno na veleposlaništvi.

V imeni Slovenskoga družtva smo se za(h)valili Franceki pa Mariji, da sta prišla, da sta se notri pokazala pa gratulejrali jima in želeli, naj šče dosti knjig napišeta in to na hasek Slovincem.

I. Pavlič

Porabci bodo sodelovali tudi z občino Puconci

Po podpisu sporazuma o sodelovanju med občino Murska Sobota in Zvezo Slovencev na Madžarskem se porabskim Slovincem obeta še podpis podobnega sporazuma z občino Puconci. Puconski svetniki so sporazum že potrdili, na srečanju v Otovcih pa so o njem razpravljali tudi predsednik Zveze Slovencev, Jože Hirnök, puconski župan Ludvik Novak in gornjeseniški župan Martin Ropoš.

Župan Ludvik Novak vidi največje možnosti skupnega dela na področju kulture, gospodarstva in kmetijstva. Skupne akcije naj bi v bližnji prihodnosti podprla tudi Evropska unija, in sicer s pomočjo programa Pha-

re. Ta je namreč še posebej naklonjen sodelovanju med obmejnimi regijami, Porabje in Prekmurje pa sta pokrajini, ki sta nekoč že bili celota. Poleg tega ima puconska občina že zdaj stike z županijami Vas in Zala.

Na madžarski strani meje upajo, da sporazum ne bo ostal le na papirju. Predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, Jože Hirnök je povedal, da se ob Rabi že nekaj let pogovarjajo o tem, kako deželo zopet postaviti na trdne gospodarske temelje. Ugotovili so, da morajo izkoristiti tisto, kar jim ponuja njihova pokrajina. Razen v turizmu, vidijo prihodnost še v kmetijstvu - z matično

deželo na primer že nekaj časa sodelujejo v sadjarski panogi.

Na Gornjem Seniku so prva slovenska sadna drevesa zasadili že pred leti. Gornjeseniški župan Martin Ropoš pravi, da je pridelovanje uspešno, zato želijo nasade povečati. Ker se sadjarstvo na majhnih površinah, kakršne imajo v lasti domači kmetovalci, ne izplača, se dogovarjajo o tem, da bi se sadjarji združili. Najmanjši sadovnjak naj ne bi bil manjši od enega hektarja. Pri njihovih načrtih jim bo pomagala tudi občina Puconci in sadjarstvo Smodiš iz Otovec.

Dejan Fujs

OD SLOVENIJE...

Slovenija uradno začela pogajanja o članstvu v EU

Slovenija je konec marca (tako kot Madžarska) začela pogajanja o članstvu v Evropski uniji. Postopek je bil sprožen s kratko medvladno konferenco v Bruslju, na kateri so se zbrali zunanji ministri petnajsterice in vodja slovenske diplomacije Boris Frlec v spremstvu ministra za evropske zadeve Igorja Bavčarja.

Vodja slovenske diplomacije je po sestanku dejal, da je Slovenija s tem dejanjem trdno stopila na pot, ki bo, kot upa, kmalu pripeljala do polnopravnega članstva v povezavi. Minister Bavčar je dejal, da se s tem trenutkom končuje protokol in začenja pravo intenzivno delo, katerega večji del bo moral biti opravljen doma.

V Splitu dosegli dogovor o tesnejšem sodelovanju

Tesnejše tristransko sodelovanje med Hrvaško, Slovenijo in Avstrijo se bo v prihodnje osredotočilo na področju gospodarstva, vlaganj, turistične izmenjave, čezmejnega sodelovanja, komunikacij in transporta, kulture ter boja proti organiziranemu kriminalu, so v skupni izjavi po končanem sestanku, ki je pred dnevi potekal v Splitu, sporočili zunanji ministri Slovenije, Hrvaške in Avstrije, Boris Frlec, Mate Granič in Wolfgang Schuessel. Ministri so se na sestanku nove trilateralne Dunaj-Ljubljana-Zagreb tudi strinjali, da bo okrepitev sodelovanja prispevala tudi k novi kakovosti odnosov med državami ne glede na stopnjo odnosov posamezne države z Evropsko unijo.

Zunanji dolg Slovenije nekaj več kot štiri milijarde dolarjev

Zunanji dolg Slovenije je konec januarja znašal štiri milijarde 146 milijonov dolarjev, od tega dolgoročni tri milijarde 998 milijonov, kratkoročni pa 148 milijonov dolarjev. Od konca lanskega leta se je zunanji dolg Slovenije znižal za 30 milijonov dolarjev, pri čemer se je dolgoročni znižal za 43 milijonov, kratkoročni pa povečal za trinajst milijonov dolarjev.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

Skrbna mati. Porno zvezda madžarskoga roda Ciccilina (Ilona Staller) se tauži, ka ji je prej ena italijanska biroviija zato vkraj vzela njenoga petlejnoga sina, ka je una porno zvezda, pa nej zato, ka bi una nej pošteno skrbelja za svoje deite. Tau pa je nej pravica! Sodišče je tak skončalo, ka pojbiča dobi njegvi merikanarski oča, Jeff Koons. - *Leko, ka de za par lejt Ciccilina mladi-no stejla včiti po šaulaj, kak se je trbej lepau ponašati?*

Hitler je būu vegetarijanec. Gda so nemškoga CDU

političara (Heiner Geissler) pitali, če se v Dajčlandi leko zgodi kaj takšoga, kak Clintonovi seksualni škandali v Ameriki, je etak odgovorū: Adolf Hitler je būu vegetarijanec, je nej kadūu, je nej pūu, pa seksualno tō nej būu trnok aktiven. Depa je zagrejšo najvekše kriminala na svejti. Meni se bole vidijo demokratični predsedniki s človeškimi hibami, liki diktatori z nečloveško močjauv. - *Heil Seks! (Heiner)*

Pardon, ge sam Bardot! Nekdešnja francuska seks bomba Brigitte Bardot je v interjuni za novine Paris Match raztomačila, ka una bi se zato raj dala pokopati s svojimi psami v svojom gračenki, pa nej v bližnjom cintori, ka neške, ka bi kauli nje vse puno mrtvecov bilau. - *Na velkom križi pa bau vōspisano, ka: Eti počivajo mrtveče bombe?*

VRILI ANARHIST

Talibi talébajo. V Afganistani lūstvo ne smej poslūšati muziko, ne smej spejvati, plesati, ne smej gledati televizijo... Tau so prej vse neznajšne dele. Ka naj bi zato njim tō nej būu dugi cajt, na futbalskom igrišči organizérajō klanje pa mesardjenje lūdi. Koga borovija osaudi (tau se trnok naleki zgodi), tistoga pripelajo na srejdik igrišča, tá, gde futbalisti začnejo svojo špilo. Tam obsojenca vōzvežejo, njegvi protivniki pa pridejo s tepačami pa očki, pa ga začnejo klati. Drugi pa gledajo, pa jim navijajo (szurkol). - *Eške naj stoj povej, ka nega ūšoga futbala, kak je vogrski.*

Loviti ribe, gda minusi fūčkajo. Vleti ribe loviti, je naleki, je pravo ruski ribič Igor Makarov, šteri je pri eni velki sibirski vodi ribe lovūu pri minus 32 stopinjah. Pri takšom mrazi loviti, tau je prej pravo

veseldje. - *Pa ti je nej ūjš, Makolov?*

Plus - minus. V matematiki so ranč tisto leto (1492) nūcali prvo paut znak (jel) plus - minus, gda je Krištof Kolumb v Meriko prišo. *Pa ti je nej bilau as, Krištof, gda si napamet vzōu, ka si namesto Indije v Meriko prišo?*

Vrli anarhist. Pevec Danbert Nobacon iz skupine Chumbawamba, potem, ka je engliškoga ministrskoga podpredsednika (John Prescott) dojpolejo s kanklo vode, je materi pravo, ka je un anarhist grato. Mati je sprvoga nej razmejla, ka ta rejč djenau znamanūje, pa je sina povalila, ka samo tak tadale. Mislila, ka je kakši lord, minister ali kaj takšoga postano. Te pa je ūšla poglednit v en slovar (szótár), ka rejsan rejč „anarhist“ pomeni. - *Materinska lūbezen je rejsan najvekša.*

Fr. M.

Pismo iz Sobote

AUTO

Vsi, steri ške poumnite, ka se je pri nas doma zgodilo po nauvom leti, vejte, ka si je moja tašča Regina, trno čedna ženska, najšla nouvoga moškoga. Tak se je te njeni žitek vcejlak vōmenjo, od tistoga iija, gda je v té njeni žitek nutstoupo Fredi. Pa nej samo tou, ka se je njoj vse na nouvo obrnulo, ške nam drugim, ka živimo pod istov strejov, tō. Ka je zdaj pri nas najbolje nouvoga?

Fredi in moja tašča Regina, trno čedna ženska, kūpūjeta nouvi auto. Fredi se je k nam oprvin prpelo z nekšnim starim klumpom, ka je tak rugato, ka so se pisauvge tak postrašili, ka dva tedna od straja nejso vūpali lajati. Nagnouk pa si je začo broditī, ka un mora svojo lūbo Regino kouli voziti v nekšom boukšom autoni. Tou je gnouk pri obedi naprejpriineso:

- Vejš, moja rouža liblena. Trno rad bi te pelo malo kouli po toj našoj lejpoj Sloveniji. Pelo bi te na morje pa na Bled glejdat, kak se tisti bejli labodi tam na vodej radi majo. Pelo bi te ta v gore, ka si boš plūča napunila s friškim planinskim luftom, znaš, kama bi ge tebe pelo, dapa...

- Ka, dapa, goloub moj, Fredi?

- Dapa, ne morem te s touv mojav starov škatūlov kouli voziti. Tebi se pršika boukši auto. Ge bi brž kūpo nouvi, boukši auto, dapa...

- Že palik te dapa, moj cuker.

- Dapa, neman telko pejnec, pa tak rad bi te pelo kouli z nouvim autonom.

Ge sam že brž vedo, kama pes tacho drži, škem praviti, kama Fredi koudiva. Ške malo je bilou dapa in ške neka cukrov in goloubov je spistila moja tašča Regina, trno čedna ženska, dokejč njemi je nej obečala, ka una vse pejnecze da za nouvi auto, če jo Fredi rejsan ške voziti kouli po svejti.

- Nika prouti ne guči ti, moj žrebec, ka je moje, je tvoje tō! Njemi je zapovejdale in te smo palik leko geli dale.

Že večer pa je Reginin goloub prvlejšo cejli kūp prospektov in katalogov, steri ponūjajo nouve autone. Najprle sta gledala tiste, steri so bole fali, te pa sta šla tadale bole prouti drakšim in ške drakšim, do najbolje dragi autonom. Gda je goloub Fredi pokazo, steri se njemi najbolje vidi, je moja tašča

Regina, trno čedna ženska, ranč nej mignola z očami:

- Če ti tak sčes, naj bou. Vej pa, ka je moje je tvoje in ka je tvoje je moje tō.

Frediji so se oči na šurko zasvejtile in Regini stisno na lice slinavo pūso. Ge pa moja žena pa ške najiniva maliva, smo se samo poglednoli in vse vkūper nas je začala boleti glava.

Ške prle, kak je sunce gori stanolo, sta goloub Fredi in moja tašča Regina, trno čedna ženska, že bila oblečeniva in kredi, ka ta šla po nouvi auto. In te sam prišo iz slūžbe... Doma na dvouri je stau čistak nouvi, zgancani auto. Ranč sam si nej brodo, ka je mejla naša Regina telko pejnec k strani djano. Kouli toga nouvoga čūda pa je bilou vse puno sousidov, steri so klumali z glavami in gučali, ka je tou rejsan jako dober auto. Samo tista prva sousidica je nekaj bole z en kraj gledala Fredija in auto in Regino in že palik Fredija in tak ta dale. Nekak sam si začo broditī, ka je moja tašča Regina, trno čedna ženska, kūpila te auto bole zavolo nje, ka bi jo čemerila, kak pa zavolo Fredija. Ja, Fredi pa je sijo, kak če bi emo tisto šker zlato in kumaj je čako, ka so vsi vkūper odišli in je lejko svojo Regino pelo tak malo kouli.

Dugo, dugo jiva je nej bilou domou, pa gda sta prišla, sta se doli sejla, ka naredita nekšen plan, kak pa kama ta zdaj šla za eden ali dva kedna. Brodita etak pa tak in tak pa ovak, vsefele njima je ojdilo po glavej. Te sta se pa li zgučala, ka ta se pelala tak na slejpo in se stavita pač tam, gde de se njima najbolje vidlo in te ta šla palik dale do ta, gde de se njima palik najbolje vidlo.

- Tou de pa dosta pejnec koštalo, sam se zmejšo nut v njini guč.

Čudno sta me glejdala in bila nekaj časa čistak tiuma. Prvi se je zgloso goloub Fredi:

- Vej pa, sunce moje, znan je ške kaj pejnecov ostanolo?

Sunce Regina ga je poglednola kak ranjena srna in ga poboužala po glavej:

- Ja, za krūj pa za mlejko.

Tak sta te zalūblenca ostanola doma. Tak zdaj čakata, gda penzija pride. Aja, ške tou! Do tistoga dneva ojdita peški, zato ka je benzin sfaliu, mlejko pa auto neške kūriti.

MIKI

Vera Gašpar dobila Pavlovo plaketo

LEJPA PESEM – DUPLIČNA MOLITEV

Sam čuu, ka ste dobili Plaketo Avgusta Pavla, zato sam mislo, ka vas v kakšom svetešnjom gvanti najdem, vi pa tū zdaj fejš aukna pucate. Tau se šika takšoga ipa, gda človek sveti?

Veypa na vōke ne more svetiti! Te sam se tak malo vōpotegnila zato. Tisti, gvant, šteri se mi je najbolje vūdo, sam nase djala pa sam ušla v Somboteu v Galerijo, gde sam prejk vzela odlikovanje (kitūntetēs).

Pa zaka te nemata gorpri-teknjeno tau plaketo na bluzo?

Djaj, veypa tisto veliko plaketo ne morem tū gordjati! Tak žmetno je, ka sam mislila, ka sam cūgeu dobila, od žmečeve sam go skor tālūčila... Mam pa doma eno malo tō, štero sam v Ljubljani dobila po 35 lejtaj spejvanja. Tau je Gallusova zlata značka, tisti sam tō preveč rada.

Ka so vam pravili, zaka ste tau plaketo dobili?

Za dugolejtno vōrno kulturno delo... Od tistoga mau sam v pevskom zbori, gda sam 12 lejt stara bila. Tau je bilau 1952-oga leta. V ženskom zbori nas je Anna Boros včila. Meni je tisto najlepše bilau, gda sam takša mala deklčina leko oprvin z ženskami spejvala majuša prvoga. Tū na gorenjesinčarskom Ribnjeki, tū, gde zdaj bautogi, je bila nikša proslava. Drugo leto sam te tak vō z šaule bila, pa sam leko z ženskami tadale spejvala. Po tistom je mejšani (moški-ženski) zbor grato, pa sam – hvala Baugi – do denešnjoga dneva v njem.

Te ste, kak mlada deklčina, radi bili, ka so vas starejši dekle pa ženske med se vzele?

Ja, ka je tau tistoga reda veliko delo bilau, če je mladina leko s starejšimi vred spejvala... Ge sam se od svoje prababice vse pesmi navčila, če svejte ali narodne, gda sam tam v Gaji, gda sve krave pasle. Ge sam eške nej znala šteti, pa nej pisati, ka sam eške nej v šaulo ojdla, liki sam že več kak 50 pesmi znala.

Pa gda vas je krava z repom ščuknila v oči, gda ste ranč spejvali, kak te takšoga ipa nauta djala?

Aaa, takše nej bilau, ka sam nej vozajek stala, liki naprej pri oraj. Takše je bilau, ka sam se včila, gda sam krave pasla, pa je na štriki trbōlo pasti, ka so krave lagve bile, ka so se pevale. Te je gnauk edna cuknila, knige so nutri nasrejdik štrik prišle, pa so včasik z ene knige dvaje gratale... Oča so se fejš z menov korili, ka so knige

ge tō ništarnoga nanjē vze-la, naj pridejo spejvat. Naš kaurōš je kak kakša prava držina. Eto gnauk so nas naši podje na ženski den lepau pozdravili, nigder pa nigder ne pozabijo, trnok smo rade bile...

Pravite, ka že 45 lejt spejvate. Kak tau, ka se človeški glas ne preobrača tak brž, kak naš obraz, vlaske, oči pti?

Ja, depa se glas zato tō postara. Ge sam napriliko 18 lejt več nej v soprani, liki zdaj več samo alt leko

Nej, nej! Naš zbor naj živē tadale eške vnaugo lejt! Ge pa bi eške rada 5 lejt spejvala, ka naj bi zadobila 50-lejtni jubilej. Tau bi rada Boga prosila. Vejte, ka so 100 lejt stare babe zato več don nej zatau, ka bi v kaurōši spejvale.

Ka vas tak vleče k spejvanji? Veypa gda človek starejši gratuje, te me že dosta vse kaj višje odi. Te ga že tū boli, tam boli, takšo vrasvto berē, etakšo zdravilo dje mlē... Leko, ka lejpa pesem več vala prauti vašim bolečinam, kak kakšokoli vrasvto?

Ge sam tak, ka če me kaj bantiva, pa čujem eno lejpo pesem ali pa sama spejvam, te mi leži grata pri srce. Če bi ge nej mogla spejvati, bi vendrak mrla... Būu je čas, ka sam trnok žalostna bila, pa mi je nej za pesem bilau... Depa s cajtom mi je vsigder tisto na pameti ojdlo, ka so mi moja prababica pravili: Dejte moje, ti prej, gda ge mrgēm, ne smejš žalūvati! Gda boš tam po Glēnom brgej tavō ušla, te črni vaclejk doj vzemi, ka sam ge pri 32 lejtaj starosti devica gratala, sam dugo črni vaclejk nosila, pa mi nikanej pomagalo. Baukse bau, če boš za mē Boga molila, pa spejvala, ka je lejpa pesem duplična molitev... Te pa gda mi je mauž mrau, pa so v zbori rejsan meli težave, ka so v alti samo dve članici bile, ka je nika zmejs prišlo, pa so v Števanovce mogli na koncert titi, so me trnok-trnok prosili, naj je vōpomorem. Dugo sam nej stejla, depa te mi je samo gnauk na pamet prišlo, ka so mi stara-stara mati pripovedjali o duplinskog molitvi... V Števanovci je būu božični koncert. Vsi so bili v svoji uniformaj, samo ge sam bila črno naravljena, ka sam eške žalūvala. Vredi je šlau tačas, ka je nej bila na programi Sveta nauč, blažena nauč... Ge sam samo lampe operala. Na pamet mi je prišo mauž, pa te me je rejsan tak nika pri srcejs stisnilo, ka mi je en glas nej vō z grla prišo...

Francek Mukič

drage bile, pa kak vejte, za Rākosina tō nej bilau penaz... Tak smo nigdar nej meli nauve knige, ka smo od en drugoga prejk dje-mali, zdaj so pa te eške te tō krave raškejsale na dva-je! Depa zato smo nikak vkūp zakelili pa sam se tadale leko včila.

Vi ste radi bili, ka ste leko s starejšimi vkūper spejvali, danešnje mladino pa dostakrat skor z lasonom trbej loviti za kulturno delo. Kak tau?

Ne vejim, depa morem povedati, ka pri nas, na G. Siniki so zato mladi tō trnok aktivni. Istina, ka sam

spejvam, sopran mi je že visek, pa človek ne dobi sapo...

V ništarnaj gezikaj rejč „alt“ znamanūje, ka staro...

Veypa mi slovenski tō tak pravimo, ka „na stari“ spejvati... Depa če rejsan smo ništarni že starejši, don tak čūtimo, ka nad dostimi mladimi, ka zdaj lejpe mla-de deklina pa fante mamo, zato tē par bab tō mā mesto v kaurōši...

Kakša plane (terv) kaj mate?

Ge bi Boga rada prosila, če bi eške 50 lejt zadobila v pevskom zbori...

Eške 50 lejt šketē spejvati?!!

... DO MADŽARSKE

RAZSTAVA NA GORNJEM SENIKU

Naravovarstveno območje in Sklad tromejnik sta na Gornjem Seniku pripravila razstavo o *naravnih in stavbarskih vrednotah v Ōrsēgu in Porabju*. Razstava je na ogled do 19. aprila od 9. do 17. ure v gostišču Tromejnik (staro župnišče).

GOSTOVANJE V SLOVENIJI IN V PORABJU

- Lutkovna skupina OŠ Gornji Senik se bo 9. aprila udeležila Medobčinske lutkovne revije v Lendavi.
- Pevski zbor Pentakord iz Podgrada pri Ljubljani bo 19. aprila ob 17. uri nastopil v Slovenski vesi. Zbor bo 17. in 18. aprila nastopil na mednarodnem srečanju pevskih zborov v Prievdži na Slovaškem. Ob vračanju v Slovenijo se bodo ustavili v Porabju, kjer bodo imeli nastop v Slovenski vesi.

VELIKO ZANIMANJE ZA DODIPLOMSKI ŠTUDIJ

Po predhodnih podatkih Ministrstva za šolstvo je letos prispelo na univerze in visoke šole 128 tisoč prijavitelj, kar je za 10 odstotkov več kot lani. Na redni študij bodo sprejeli v naslednjem šolskem letu 42 tisoč študentov, za ta mesta se poteguje 78 tisoč dijakov.

ŽIVLJENJE JE KRATKO!

Pred kratkim je izšla zbirka zgodb Irene Barber z naslovom *Življenje je kratko*. Spoštovani bralci! Ob 7. številki Porabja boste prejeli tudi omenjeno naravno zbirko. Z njo vam želimo prijetne velikonočne praznike.

OD 7. DO 21. URE

Obveščamo naše bralce, da je od 1. aprila mejni prehod Gornji Senik-Martinje odprt od 7. do 21. ure.

Mladi goslar, velka škir

Če bi stoj pito, če je slovenska glasba ovakša kak povejmo vogrska, bi ma mogli povedati, ka je rejsan ovakša. Vsakši narod ma svojo glasbo, svoje ljudske pesmi. Tau človek v sebi nosi, brez toga, ka bi ga na silo gnali na tau. Slovenci smo hirešnji od toga, da znamo lepou popejvati, da brez včenje znamo na več glasov vkup naštimati pa popejvati.

Večkrat od toga tū gučimo, ka je gnausvejta po naši vasnicaj bogatejšo življenje bilau kak gnes. Če samo na tau mislimo, ka na G. Seniki so dugo-dugo lejt meli pihalno bando. Pa v vesi ji več takši bilau, šteri so znali s fudami (Ferdī, Kodla...) igrati. Krème je več bilau v vesi, pa v vsakšoj so igrali, se veselili. V Sakalauvci so več ciganjski band meli, sledkar je pa delala dugo lejt Makoš banda. Na G. Seniki je 60 lejt star pevski zbor. Ešče bi dugo leko gučali od toga, kakšo glasbeno življenje je bilau gnausvejta po naši porabski vasnicaj. S tejm pa nščem tau povedati, ka zdaj nika nega. Sploj pa zatok nej, ka če rejsan menja, depa ešče mamogoslare, pevke, plesalce. Najbole veselo je tau, da je v tej skupinaj dosta mladi lūdi.

Ednoga takšoga mladoga goslara bi vam rada notpokazala, kakoli ka ga vsi poznate, zatok nika posebnoga tū zvejte o njem. Čaba Čerpnjak je mladi, samo 28 lejt ma. Že njegvo ime včovadi, da je s slovenskoga pokolenja. Njegvi oča je z G. Senika, stari stariše so tam meli svoj daum pa gazdijo. Čaba pa živi v Varaši.

Čaba, kak se je tau začnilo, ka si ti instrument vzeo v roke, sto te je na tau nagno?

"Moj oča je z G. Senika, on je dugo-dugo lejt v pihalnoj bandi igro v Varaši. On je ranč tak s trobentov igro kak ge. Iстина, ka sam se ge nej s trobentov začno včiti."

Praviš, ka si nejs trobentov začno, kak si pa te začno?

"Name so stariše, sploj pa oča, na harmoniko dali, gda sem 8 lejt star bio, sam se začno glasbo včiti. Gda

sam 14 lejt minau, te mi je majster mrau, etak sam harmoniko tam njau, pa sam samo pri trobenti ostano. Tau tau znamenuje, ka sam par lejt odo na harmoniko pa na trobenti tū. Gda sam bio 12-13 lejt star, sam že v varaškoj velkoj pihalnoj bandi špilo trobento. Dugo-dugo lejt sam špilo v varaškoj pihalnoj bandi."

Toga reda te dosta videti. Vidimo pa čujemo tvojo trobento v Korpičevoj bandi, depa če gornjeseniška folklor der nastopa, tam tū. Kak je tau?

"V varaškoj velkoj pihalnoj bandi sam tistoga reda zgubo volau, gda je naš stari, hirešnji dirigent Adolf bači mrau. Nej daleč, po par lejt so pa pri Korpičevi bandi iskali ednoga, steri zna na trobento igrati. Etak že več kak 5 lejt igram v bandi. Navekša smo vsi mladi, radi tau delamo."

Tak dve leti je pa že, gda so nas, nistarne mlade goslare vcuj sprosil k seniškoj folklori zatok, ka je tam samo edne harmonikaš - Ferenc Šulič - špilo pa je sam tau več nej zandolo. Etak sam pa ge ta tū not staupo, pa od tistoga mau s folklorov tū delam."

Ka tebi tau znamenuje, ka si neprestanoma pred ljudami, pred različno publiko? Ka tebi znamenuje slovenska glasba?

"Mojo mlašečo, pa zdaj že odraslo življenje bi brez toga dolgočasno bilau. Človek tau v krvi ma. Kak sva že na začetki gučala,

moj oča je tū dugo lejt muzikant. Meni se je glasbo, note včiti nej žmetno bilau zatok, ka tau ninder znautra čutim, čujem. Sploj rad sam, če vidim na obrazaj veselje. Dobro je videti, kak z nami "živejo", največkrat bi radi z nami vred igrali pa spejvali. Ki pesem pa glasbo ne čuje, ne zna, ka tau človeki znamenuje."

V Korpičovi bandi sta nej samo goslarge, liki pevke so tū z vami. Pri folklori na G. Seniki je pa dosta mladi plesalcov z vami, gda nastopate.

"Pri obadve skupini smo sploj dobra kolektiva. Od starejši se človek dosta vse leko navči, med mladimi je pa poseba veselo. Sploj dosta meni znamenuje tau, da sam s tejski skupinami že - leko povejmo - po cejlaj Sloveniji odo, dostakrat smo meli nastope v Avstriji. Človek

dosta vidi, se dosta vči. Tū doma smo že tū cejlaj rosog zopojdli. Dosta lūdi čuti z nami, radi so če se nam dobro pršika nastop. Tū pa tam me spoznajo pa mi dajo kakšno dobro pa lepo rejč. Tau človeki sploj dosta znamenuje."

Da vaše bande, vaši goslarge igrate, ti s svojo škirjov davaš ritem. Sto bi tak mislo, ka je tau nej žmetno, samo moreš znati "popiniti" pa kreda. Tak je?

"Nej je tak. K tome ranč tak morem poznati note, ranč tak morem dober goslar biti, liki vsakši drugi. Nej je vseedno, kakši glas vōda moja škir. Če bi nej tak bilau, bi tau sploj foliško djalo. Tū različni glasi morejo štimati pa se najti."

Ka ti držiš od slovenske glasbe, sploj pa od naše narodne melodije?

"Ge rad igram, rad mam glasbo, meni je velko veselje igrati. Morem pa povedati, ka je slovenska pesem sploj lejpa. Tau že človek v sebi nosi. Tak vidim, da so slovenski lūdje veseli lūdje, radi majo glasbo, pesem, vejo poš-tūvati tau. Pa leko ka sam zdaj takši, ka k nam vlečem, liki večkrat sam tak čūto, ka je slovenska pesem drugim vūjam tū sploj lejpa. Meo sam priliko ojtī v Srbiji tū. Njigva glasba je ovakša. Pa sam tak vido, ka se njim je naša pesem sploj vidla."

Če bi zdaj emo priliko, pa bi si kaj želo, ka bi tau bilau?

"Dugo-dugo lejt bi ešče rad igro, se veselijo. Sploj pa tau želejm, da bi naši lūdje vsigdar veseli bili, bi se vsigdar veselili svoji pesmi, slovenskoj pesmi pa glasbi."

I. Barber

Knjižnica, nej knjižnica (6)

Sprehodili smo se po porabskih vaseh, seveda dvojezično, in upam, da bodo odgovorni upoštevali naše dobrohotne nasvete. Razen šol, trgovin, gostiln in zdravstvenih ustanov pa je po vaseh še kaj, kar bi bilo potrebno poimenovati dvojezično. Skoraj v vsaki vasi imamo še razne ustanove in drugo, kar bi bilo potrebno poimenovati dvojezično; na primer: KULTURNI DOM - MŰVELŐDÉSI HÁZ, URAD ŽUPANA - POLGÁRMESTERI HIVATAL, NOGOMETNO IGRISČE - LABDARUGÓ PÁLYA, ŠPORTNO IGRISČE - SPORTPÁLYA (tu mislim na igrišče, ki je prirejeno za igranje nogometa, rokometu, košarke...) POKOPALISČE - TEMETŐ, PARKIRISČE - PARKOLÓ.

Tudi porabske vasi skrbijo za urejenost okolja, zato je potrebno tu in tam kakega ekološko neosvečenega vaščana opozoriti,

da se smeti ne odlagajo vsepovsod. Primeren opozorilen napis bi bil: PREPOVEDANO ODLAGANJE SMETI! - SZEMETET LERAKNI TILOS!

Pa tudi kaditi ni dovoljeno vsepovsod, zato opozorimo: KAJENJE PREPOVEDANO! - TILOS A DOHÁNYZÁS! PREPOVEDANO KADITI! KAJENJE NI DOVOLJENO! DOHÁNYOZNI TILOS!

Prav tako bi se, vsaj ob različnih slovesnostih, lahko pojavili v porabskih cerkvah dvojezični napisi; če že verniki nekaterih porabskih župnij, po izjavah župnika, ne kažejo zanimanja za slovensko bogoslužje (v kar pa še vedno dvomim), bi - vsaj nekaterim - mogoče bil všeč kak slovenski napis, na primer ob slovesnosti birme, prvega obhajila, božiča, velike noči... V slovenskih cerkvah se ob takih priložnostih pojav-

ljajo na primer naslednji napisi:

(velika noč): KRISTUS JE VSTAL, ALELUJA! GOSPOD JE VSTAL IN ŽIVI, ALELUJA!

(božič): VESELIMO SE, ROJEN JE ZVELIČAR! RADUJMO SE, ROJEN JE REŠENIK SVETA!

(prvo obhajilo): PRIDI, DOBRI JEZUS, PRIDI MI V SRCE!

(birma): PRIDI, PRIDI SVETI DUH!

Zadnji napis je primeren tudi za binško slovesnost.

Spoštovani bralci, tako smo našo serijo pripeljali do konca; upam, da vam bo v pomoč, in želim, da se bodo dvojezična sporočila pojavila v veliko večji meri po porabskih vaseh... Saj so to vendar pretežno slovenske vasi in njihovi prebivalci menda ne bodo imeli slovenstva le na ustih...

Valerija Perger

OŠ Števanovci spet na vrhu v namiznem tenisu

Nova metla dobro pometa, smo ugotovili lani po končanem namiznoteniškem turnirju v dvorani osnovne šole Arany János v Monoštru, saj so naši učenci osvojili v vseh štirih kategorijah zlate kolajne. Po števanovskem bi lahko rekli: Nova miza je sijajna, obrodila nam je štiri prva mesta.

napisano in za vekomaj zafiksano. Dejkle so si fejsitablete jemale, naj jim med tekmo poje ranč na pamet ne pride. Ena si je ešče raužen vejnec naprejšzela pa ga je naglas molila, naj njej Baug nasprotnice ne da, ka te ona gvušno vódobí. Edne od pojbof si je ešče bejli vecelejšec (robček) naleko, ka če de ma lagvo

Z leve proti desni stojijo: Norbert Časar, Tomaž Bedi, Atila Mešič, Norbert Dončec, Žolt Časar, čepijo: Žolt Zankoč, Silvija Mešič, Viola Hodač, Adina Supper

Cilj in takorekoč domača naloge za letos sta bila naslednja: "Zmagati ali umreti" ali vsaj ponoviti lanskoletne čudovite rezultate. Otroci-tekmovalci so se z velikim veseljem in trdnim zaupanjem vase lotili veselo-napornih treningov, dva meseca so pridno razbijali žogice, nekateri celo mizo, in zlasti po zgubljeni tekmi, drug drugemu glavo. Tekma za tekmo, dan za dnem in je prišel dan odhoda v Monošter.

Kot mentor-amater mladih sem jim pred odhodom dejal takole: Če ostanete brez prvega mesta, boste pomerili z lastnimi nogami, kako dolga je cesta od Monoštra do vašega doma, torej boste morali peš domov. Za dve prvi mesti se boste lahko pripeljali z rednim avtobusom, ki si ga boste lahko plačali sami. Če pa boste priborili vsa zaželjena prva mesta, boste toliko pili kot lani. (Seveda v primeru mladostnikov, najstnikov gre za kokakolo.)

Naša 9-članska delegacija je počakala kombi z Verice in se je z njim odpeljala v veliki Varaš. V kombiju je sedela "mala banda", kljub temu je bila "velka rajža". Eden si je roke "popravljal" pa si jih trgo, prste si od zadnjim notrapostavlo, naj vse tak baude, kak je v velkoj knjigi dola-

cujšlau, te si ga na lopar zveže pa tekmo gorada, naj se dala ne mantra.

Fizično in psihično "z najsodobnejšimi metodami" (z bičem, s kričanjem z udarci po glavi, roki in hrbtu) pripravljeni otroci so s tresočimi se nogami in rokami stopali v veliko dvorano. Mnogo znanih obrazov in toplih pozdravov, kdor se šteje, je že tu. Velik, dober mož (Gabor Kozma, profesor matematike in telesne vzgoje) se pojavi s steklenicami v rokah. Naši fantje so v nekaj trenutkih oživel, pozabili so, zakaj so pravzaprav prišli in čez dve minuti so že komaj stali na nogah.

22 uspešajelnih pogledov po dvorani, učenci in seveda spremljevalci (učitelji in starši), pozorno poslušajo uvodno-pozdravne misli. Čez nekaj minut je žrebanje in nato se začnejo resni boji. V začetku so obrazi togi in resni, saj se še ne ve, kakšni so nasprotniki. Prva zmaga, nato druga, tretja... obrazi so že polni smeha. Ampak ni vedno "belega" življenja, ker ga rada prepleta črna barva. Trije naši mladci so v težkih bojih izgubili - naslednje leto lahko spet pridejo in poskusijo.

Drugi trije so se uvrstili v

finale, saj so poželi skupno 15 zmag z izidom 2:0. (To je že nakaj! - so rekli temu starejši ljudje v moji vasi.) V kategoriji 5. in 6. razred je prišlo do števanovskega dvoboja med Tomažem Bedijem in Žoltom Zankočem. Zmagal je Tomi, dober je bil tudi Žolti, zaslužila sta si dve kolajni.

Na zadnjem srečanju "vrhunskih kvalit" sta se srečala učenec 8. razreda OŠ Rátót Laci Soós in naš prvak v 7. razredu Norbert Dončec, ki je izvrsten nogometaš, zato ga imenujemo Rizitelli (napadalec italijanskega porekla pri Münchnu).

Gledalci (tako odrasli kot otroci) so se zbrali okrog mize in se je začela zadnja odločilna predstava, ki se je končala s čudovitim (vsaj za nas) rezultatom. 2:0 za našega Norbija, ki je že tretjič postal najboljši v okolici. Upam, da bom lahko naslednje leto pisal o njegovi četrti zmagi in s tem bo on edini v okolici, komur se je to posrečilo.

Medtem ko so fantje igrali in zmagali, nekateri se tudi spotili, so tudi naša dekleta igrala. (Žal, samo med sabo, ker v Monoštru in v okolici ni bilo niti ene pogumne deklice, ki bi se pomerila z našimi.)

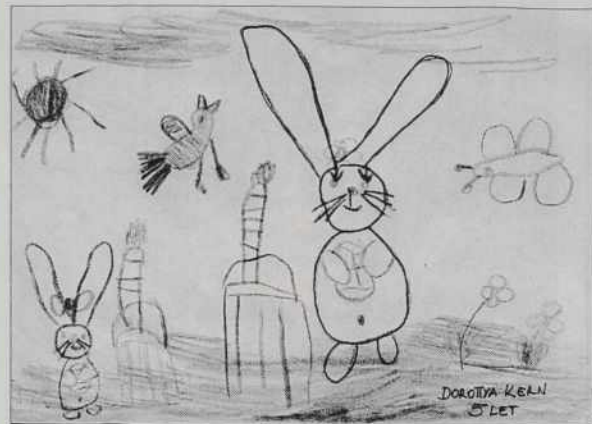
Zadnjič, a nenazadnje še presenetljiva bilanca območnega tekmovalstva v namiznem tenisu. Prva mesta so dosegli štirje učenci OŠ Števanovci, ki sedijo v drugi vrsti. Dve drugi mesti in še drugi učenci, ki so (vsaj na fotografiji) v prvi vrsti.

Hvala vsem učencem in sponzorjem (osnovni šoli v Števanovcih, novi mizi in dobri volji), ki so nam pomagali pri lepih uspehih.

Laci Domjan
OŠ Števanovci

VELIKA NOČ

Za veliko noč pobarvajo jajca z različnimi barvami. Na veliki teden se postimo. V petek in soboto jemo "kloce", kompote in ribe. V soboto skuhamo šunko in jo nesemo v cerkev "svečati". Zvečer

vsa družina gre h kresu. Tam ljudje streljajo in se veselijo. Tudi jaz bom streljal. Težko čakam veliko noč.

Tomaž Mižer 4.r.,
OŠ G. Senik

TRGOVINA

V naši vasi so tri trgovine. Največ hodim v tisto, ki je poleg šole. Ta je velika, moderna. Mnogo vsega se dobi v njej: čokolade, bonbončki, žvečilni gumiji, pomaranče, banane, živila, pijače, spodnje perilo, posoda, čistilna sredstva itd. Jaz največkrat kupujem sok, čokolado in chips. Vedno sem vesela, ko dobim denar in lahko grem v trgovino.

Kitti Virovec 3.r.
OŠ Gornji Senik

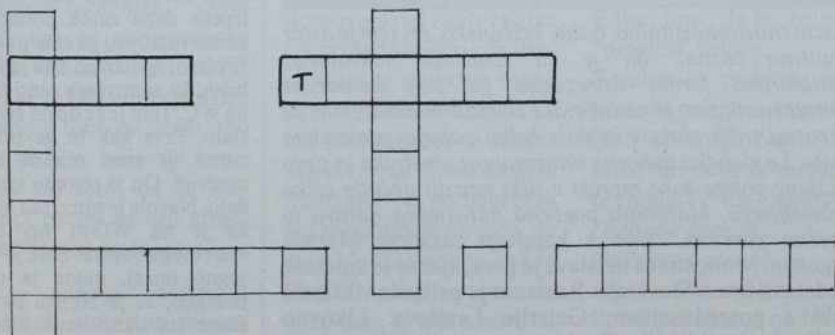
Moja prijateljica

Imam več prijateljic. Najljubša mi je Katica. Sva sošolki. Je visoka, ima plave lase, zelene oči in rdeča lica. Vedno je lepo oblečena. Dobro se uči, ima same petke. Je dobrosrčna, rada pomaga v šoli in doma. Igra v lutkovni skupini, dobro zna peti slovenske in madžarske pesmi. Prijetno se je igrati z njo. Upam, da ostane vedno moja prijateljica!

Kitti Virovec 3.r.,
OŠ G. Senik

Dva najbolj znana romana in njun pisatelj (1851-1923)

ŽELIMO VAM BLAJŽENE VÜZEMSKE SVETKE

Preobrazba v kontekstu svetega

V avli gledališča v Monoštru je do 17. aprila na ogled likovna razstava mladega arhitekta iz Ljubljane. **Peter Marolt** se je z akvarelom ukvarjal že kot študent arhitekture.

"Študij sakralne arhitekture je arhitekta Petra Marolta še bolj povezal s slikarstvom, posebej s slikarstvom, ki skuša

izraziti transcendentalno, božje, krščansko. Pri tem je avtor intuitivno zaznal, da je za izražanje sakralnega abstrahirana forma ustrežnejša od bolj konkretne figurativnosti, zato je nadaljeval s skicoznim akvarelom, ki ne pozna trdih obrisov in daje belini papirja pomembno mesto. Le globoka duhovna naravnost umetnika in z njo uglasene poteze roke morejo v sliki izraziti občutje težko izgovorljivega. Maroltova poetično naravnana narava to uspešno poskuša," piše v katalogu razstave Maruša Avguštin. Monoštrska razstava je prva, kjer se je umetnik predstavil izven Slovenije. Razstava je prispela v kraj ob Rabi s posredovanjem Galerije Lendava. Likovno gradivo bodo v bližnji prihodnosti razstavili tudi v galeriji evangeličanske cerkve v Kőszegu, zgodovinskem mestecu ob avstrijski meji.

-MS-

Nika za smej

Srmak mali zavec

Tak gučijo, ka prej divjačina tū ma svoje zakone pa tam tū gestejo, ki vodijo, ka red delajo med njimi. Divjačin krau je prej lev (oroszlán). Zgodilo se je pa te gnauk, ka so krali glasili, ka je nakak sronjeki okno vöľučo.

Včasín je njigvi krau, lev, vküppozvau cejlo divjačino pa je pito, sto je tau bio, steri je WC-na okno vövdaro. Eden cajt se ničse ne glasi. Pa te pomalek tam najozajek je mali zavec svojo malo taco malo zdigo. Lev, divjačin krau je tau včasín vido pa etak pravi: "Ti, ranč ti, mali zavec? Vej pa ne znaš ranč edno rejč nej povedati, nej ka bi takšoga delo. Es poj, pa mi povej, kak je tau bilau?"

Mali zavec eden cajt samo trpeče dapa zatok pomaleg začne vadlúvati pa etak pravi: "Pošteni naš krau! Tau je tak bilau, ka sam včara rano ũšo na WC. Tam je že dosta živali stalo. Prva kak bi ge prišo nared, je pred menov bio medved. On je obredo svojo delo. Navola je samo tau bila, ka je na WC-ni nej bio toaletnoga papira. Etak je on segno nazaj, name je not potegno, se je zbriso, pa je name na okno tavö ľüčo." Divjačin krau je kaj nej vedo, samo je telko pravo malomi zavci, naj se drgauč bola skrb ma.

No, pa nej sta minaula dva dneva, krali pa glasijo, ka so WC-na okno pa not strli. Začne se vse znauvič. Krau vküppozové živali pa je pita, sto je tau bio. Za edno malo se pa mali zavec glasi, ka je on bio. Zdaj je že krau strašno čemeren, naprej zove maloga zavca, pa ga sploy na čemerasti pita, ka je pá že tau. Mali zavec pa etak pravi: "Spoštovani krau! Včara se mi je ranč vse tak zgodilo, kak etognauk, razlika je samo tau, ka je nej medved bio pred menov liki vuk. Ranč sam nej napamet vzeo, gda sam že pá skauz okna leto." Zdaj krau etak pravi: "Idi nikam, depa naj več od tebe ne čujem. Sto je pa vido kaj takšoga?!"

Pa te nej dugo, znauvič glasijo krali, ka je v sronjeki okna pa vöľučana. Lev je zdaj tak čemeren, ka si ne zna pomagati. Ne da valati svojim očam, gda se pá mali zavec glasi, ka je on not strau na WC-ni okno. Že se deré, gda maloga zavca k sebi zové pa ma etak pravi: "Tau nej istina! Kakoli mi pa zdaj povejš, meni je vseedno, not ta zaprem na eden mejsec pa boš kvar tū ti mogo plačati. Depa zatok te poslušam, ka je pa zdaj bilau?" Mali zavec etak guči: "Jaj, jaj, dragi spoštovani krau! Zdaj se mi je pa strašno zgodilo. Včara rano sam ũšo na sronjek, vidim, nikoga nega tam. Etak sam se vseo z merom, pa sam opravo svojo delo. Samo ka je na WC-ji pá

nej bilau toaletnoga papira. Zdaj sam pa ge pogledno nazaj pa vido, ka mali dječš (jež) čaka na svoj red. Zdaj sam ge segno nazaj, sam se zbriso z njim... pa sam od nevole skočo vö na okno..."

I. B.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Suklč
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.